

Schipperij in Hoogeveen en omstreken

Een digitaal geschiedenisboek van de oude vaart.

Dit is een groeiboek. Wie aanvullend onderzoek heeft gedaan is van harte welkom om een hoofdstuk toe te voegen binnen de bestaande opmaak.

Auteur:
Albert Metselaar en
Marga Zwigelaar
(Auteur per hoofdstuk vermeld)

Research: Albert Metselaar ism Marga Zwigelaar.

Hoofdstukken en linken:

De oudste boot ter wereld, de boomstamkano van Pesse.

http://www.hollandscheveld.nl/content_images/01bootvanpesse.pdf

De oude vaart (1631-1852), een inleidend hoofdstuk over de schipperij.

http://www.hollandscheveld.nl/content_images/02oudevaartvoor1851.pdf

De diverse typen pramen, eigen aan het Hoogeveen en de oude vaart.

http://www.hollandscheveld.nl/content_images/03hoogeveensepraam.pdf

De verlaatsman, zijn verlaat en zijn werk, met naamlijsten.

http://www.hollandscheveld.nl/content_images/04sluiswachterswoning.pdf

Het ontstaan van de turfmarkt in Zwartsluis, voor Hoogeveense turf.

http://www.hollandscheveld.nl/content_images/05turfmarktzwartsluis.pdf

Een blik in de uitgebreide regelgeving van de vaart in de 18e eeuw.

http://www.hollandscheveld.nl/content_images/06vaarregels18eeuw.pdf

Vrije schippers? Of organisatorisch gebonden? 17e tot begin 19e eeuw.

http://www.hollandscheveld.nl/content_images/07schippersorganisaties.pdf

We kijken binnen in zes schipperswoningen, waarvan er 4 nog staan.
http://www.hollandscheveld.nl/content_images/08schipperswoningen.pdf

De diverse typen pramen, eigen aan het Hoogeveen en de oude vaart.
http://www.hollandscheveld.nl/content_images/03hoogeveensepraam.pdf

De verlaatsman, zijn verlaat en zijn werk, met naamlijsten.
http://www.hollandscheveld.nl/content_images/04sluiswachterswoning.pdf

Het ontstaan van de turfmarkt in Zwartsluis, voor Hoogeveense turf.
http://www.hollandscheveld.nl/content_images/05turfmarktzwartsluis.pdf

Een blik in de uitgebreide regelgeving van de vaart in de 18e eeuw.
http://www.hollandscheveld.nl/content_images/06vaarregels18eeuw.pdf

Vrije schippers? Of organisatorisch gebonden? 17e tot begin 19e eeuw.
http://www.hollandscheveld.nl/content_images/07schippersorganisaties.pdf

We kijken binnen in zes schipperswoningen, waarvan er 4 nog staan.
http://www.hollandscheveld.nl/content_images/08schipperswoningen.pdf

Schipper Albert Arents Metselaar uit Het Haagje vertelt over zijn leven.
http://www.hollandscheveld.nl/content_images/09schipperalbertmetselaar.pdf

Naamlijsten van schippers, 17^e tot en met 19^e eeuw, en betrokkenen.
http://www.hollandscheveld.nl/content_images/11patentenenbalk.pdf

De balkmeesters, en hun werk. De Peilbalk uit de huidige Schutstraat.
http://www.hollandscheveld.nl/content_images/12peilbalkbalkmeesters.pdf

Boekweit, boekweitpannekoeken en Hoogeveense pannenkoeken
http://www.hollandscheveld.nl/content_images/13boekweitpannekoeken.pdf

Het einde van de turfmarkt en de laatste turfmakelaars (19^e eeuw).
http://www.hollandscheveld.nl/content_images/14turfmarkt19eeuw.pdf

Was er voor 1852 sprake van vrije schipperij of was men gebonden? En klopt er ook maar iets van het verhaal dat de schippersbevolking uit Meppel kwam?
http://www.hollandscheveld.nl/content_images/15bijlagegildevrijheid.pdf

Heel wat jongemannen uit Hoogeveen monsterden in de 17 en de 18^e eeuw aan bij de Verenigde Oostindische Compagnie. De namen die we tot op heden kennen:
http://www.hollandscheveld.nl/content_images/16hogevenersvoc.pdf

Hoe kwam je aan een praam? We richten ons op de handelaren en de geldschietters, we houden ons ook bezig met de vraag hoe je de praam drijvende kon houden.

http://www.hollandscheveld.nl/content_images/17handelarenklanten.pdf

De hellingen, oftewel de werven, in de 18^e eeuw. Eerst die van Slood (de Alteveerstraat). Een totaal herziene visie met informatie die nooit eerder is gepubliceerd.

http://www.hollandscheveld.nl/content_images/18wervenslood.pdf

De werven in het Hollandscheveld, en daar viel het Haagje deels ook onder.

http://www.hollandscheveld.nl/content_images/19wervenhollandscheveld.pdf

De werven, vooraan in het Haagje. Het wervenonderzoek is een aanzet tot een totaal hernieuwd onderzoek, aangezien het bekende boekje van Oelen na al deze nieuwe informatie volledig verouderd is.

http://www.hollandscheveld.nl/content_images/20wervenhaagje.pdf

Vanaf de 17^e eeuw had Hoogeveen openbaar vervoer, zowel voor personen als voor lading, in de vorm van een veerschuit naar en van Meppel. We volgen de geschiedenis daarvan, tot het graven van de nieuwe vaart.

http://www.hollandscheveld.nl/content_images/21veerschuiithoogeveen1659.pdf

Er is heel wat afgekrakeeld, over water, waterzaken, praamaangelegenheden. Als men er op geen enkele manier meer met elkaar uitkwam, dan kon de zaak juridisch worden uitgevochten voor de Etstoel. Het Drentse gerechtshof.

http://www.hollandscheveld.nl/content_images/22watertrammelandetstoel.pdf

Als we in Hoogeveen een praam willen bouwen, in model of in het echt, hoe moet die der dan uitzien? Het blijkt dat de modellen, waar dan ook, vooral een laat 19^e eeuwse praam laten zien. De marktpraam van de 17^e tot en met de 19^e eeuw is echter ook bekend. Een soortgelijke praam is gevonden in de polder.

http://www.hollandscheveld.nl/content_images/23praamalbertwillemscats.pdf

Toen de inmiddels totaal verouderde vaart de economie van Hoogeveen van een nieuwe impuls moest voorzien, was het een hoofdpijndossier, waar men pas uit wist te komen toen er 25.000 gulden op tafel werd gelegd. Het hele verhaal.

http://www.hollandscheveld.nl/content_images/24gemeenteraadvaart.pdf

Voor het vernieuwen van de vaart en het doortrekken ervan naar de venen in zuidoost Drenthe, was een nieuwe organisatie nodig. De Drentsche Kanaal-Maatschappij, met zijn hoofdkantoor in Hoogeveen, stond voor een gigantische klus.

http://www.hollandscheveld.nl/content_images/25dkm.pdf

Rondom de overdracht van de Hoogeveense Vaart aan een nieuwe maatschappij gebeurde er zoveel met de Compagnie van 5000 Morgen, dat deze zijn hele bestaansrecht verloor. Een compagnie uit evenwicht. De eindstrijd werd gemarkeerd door twee stenen, beide aanwezig in Hollandscheveld.

http://www.hollandscheveld.nl/content_images/26compagnieuitevenwicht.pdf

De 'weeffout' in het Hoogeveense vaartennet, het doodlopende Haagje, zorgde later voor veel hinder, toen de buitengebieden zich ontwikkelden, en ze niet in onderling contact stonden. De Doorsnijding zou alles kunnen veranderen.

http://www.hollandscheveld.nl/content_images/28doorsnijding.pdf